

Το λουλούδι της ισότητας

Κείμενο: Ευδοκία Πρασίνου

Εικονογράφηση: Αγγελική Οικονόμου

ΚΕΘΙ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Χαρ. Τρικούπη 51 & Βαλτετσίου, 10681 Αθήνα
Τηλ.: 210 3898000, fax: 2103898079
web: www.kethi.gr, e-mail: kethi@kethi.gr

Υπό την αιγίδα
της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO

Ελληνική Εθνική Επιτροπή UNESCO
Ακαδημίας 3, (7ος όροφος)
Αθήνα Τ.Κ. 10027

Τηλέφωνα: 210 368 23 74, 210 368 23 96
Email: info@unesco-hellas.gr
www.unesco-hellas.gr

Το λουλούδι της ισότητας

Έκδοση: Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας
Για την ελληνική γλώσσα © 2017 ΚΕΘΙ και Ευδοκία Πρασίνου
Εικονογράφηση © 2017 ΚΕΘΙ και Αγγελική Οικονόμου

Επιστημονική επιμέλεια: Ειρήνη Μάρη - Βίκυ Γκερμότση

Σχεδίαση έκδοσης: ΚΕΘΙ
Σελιδοποίηση και παραγωγή: Myriki & Co
Εκτύπωση και Βιβλιοδεσία: Ψιμύθι ΕΠΕ

Δεν επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλον, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη, σύμφωνα με το Νόμο 2121 / 1993 και τους κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Πρώτη έκδοση: Δεκέμβριος 2017

ISBN: 978-960-6737-36-7

Αγαπητές και αγαπητοί,

το βιβλίο αυτό αποτελεί μέρος της προσπάθειας, που κάνει η Πολιτεία τα τελευταία χρόνια, να εντάξει στον σχολικό προγραμματισμό τα θέματα ισότητας και φύλου. Μια προσπάθεια πολύ σημαντική για τον επανακαθορισμό των έμφυλων αναπαραστάσεων και την εξάλειψη των σεξιστικών στερεοτύπων και των πατριαρχικών κοινωνικών προτύπων που διαπερνούν κάθε πτυχή της δημόσιας ζωής.

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας εδώ και χρόνια καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να προωθήσει την ισότητα των φύλων στον χώρο της εκπαίδευσης. Σε αυτό το πλαίσιο, επιλέξαμε να εμπλουτίσουμε το έργο μας προχωρώντας σε δύο εκδόσεις – μία προσαρμοσμένη σε αναγνώστες και αναγνώστριες της προσχολικής και της πρώτης σχολικής ηλικίας και μία σε έφηβους και έφηβες– που ως αντικείμενο έχουν τη Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεως κατά των Γυναικών. Η Σύμβαση αυτή, η οποία έχει επικυρωθεί από τη χώρα μας από το 1983, αποτελεί το σημαντικότερο κείμενο διεθνώς για την προώθηση και κατοχύρωση των δικαιωμάτων των γυναικών και συνιστά,

για κάθε χώρα που το έχει επικυρώσει, τον οδικό χάρτη για τη λήψη νομοθετικών πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση της ισότητας των φύλων.

Η εκλαΐκευση και η απλοποίηση του κειμένου της Σύμβασης, έτσι ώστε να γίνει κατανοητό σε παιδιά και εφήβους, ευελπιστούμε ότι θα θέσει με δημιουργικό και ευχάριστο τρόπο τα θέματα ισότητας και φύλου στις συζητήσεις παιδιών, εκπαιδευτικών και γονέων και θα καταστήσει προσιτά, σαφή και κατανοητά τα ζητήματα έμφυλης ανισότητας, που εντοπίζονται στην κοινωνική και πολιτική ζωή, την εργασία, την εκπαίδευση, αλλά ακόμη και μέσα στην ίδια την οικογένεια.

Έχοντας τη βεβαιότητα ότι η πρωτοβουλία μας αυτή θα σας βρει συμμετόχους/-ες και κοινωνούς της προσπάθειας για την εξάλειψη των κοινωνικών και –ειδικότερα– των έμφυλων ανισοτήτων, δεσμευόμαστε ότι θα συνεχίσουμε να δημιουργούμε εργαλεία και να εργαζόμαστε για την επίτευξη του επιθυμητού στόχου, ο οποίος δε μπορεί να είναι άλλος από μια κοινωνία «πιο ίσων», με ίδιες ελευθερίες και ίδια δικαιώματα για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως φύλου, θρησκείας, χρώματος, καταγωγής.

Ειρήνη-Ελένη Αγαθοπούλου
Πρόεδρος ΔΣ ΚΕΘΙ

Αξιότιμοι εκπαιδευτικοί,
Αγαπητοί γονείς και μαθητές,

Με ιδιαίτερη τιμή χαιρετίζω με την ιδιότητά μου ως Προέδρου της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO την έκδοση της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW), που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και τελεί υπό την αιγίδα της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO.

Η UNESCO, ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, τον Πολιτισμό, τις Επιστήμες και την Επικοινωνία, διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στον αγώνα στην προάσπιση και την ουσιαστική εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων η ισότητα των φύλων, με έμφαση σε 3 πυλώνες: α) την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, β) την ενίσχυση και τον συντονισμό συνεργασιών μεταξύ κυβερνητικών και μη κυβερνητικών φορέων σε εθνικό, διεθνές και περιφερειακό επίπεδο και γ) την παροχή συμβουλών και τεχνογνωσίας στα κράτη μέλη του.

Η Ελληνική Εθνική Επιτροπή για την UNESCO εργάζεται συστηματικά προς αυτή την κατεύθυνση, μέσω του Δικτύου Συνεργαζόμενων Σχολείων της UNESCO (ASPNET), που αριθμεί σήμερα στην Ελλάδα 150

εκπαιδευτικές μονάδες όλων των βαθμίδων, αλλά και των 11 Εδρών UNESCO στην Ελλάδα (UNITWIN/Chairs), δύο εκ των οποίων επικεντρώνονται στα ανθρωπίνια δικαιώματα.

Πιστεύουμε ακράδαντα πως η ενεργοποίηση, η ενημέρωση και η εκπαίδευση κοριτσιών και γυναικών για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους, την άρση του αποκλεισμού, την άμβλυνση των διακρίσεων και της βίας όλων των μορφών, αποτελεί το βασικότερο όχημα για την ενδυνάμωσή τους, καθώς μπορεί να τους παράσχει τα εχέγγυα, αλλά και την εμπιστοσύνη που χρειάζονται για να ζήσουν με ισοτιμία, ελευθερία και αξιοπρέπεια.

Η πλήρης και ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά δρώμενα είναι η ειρηνική απάντηση στον πόλεμο και συνιστά αντίβαρο στις μονοδιάστατες και ορθολογιστικές αντρικές προσεγγίσεις. Οι πολιτικοί, αλλά και η κοινωνία στο σύνολό της οφείλουν να προστατεύουν και να στηρίζουν τις γυναίκες και τα κορίτσια. Στήριξη της γυναίκας σημαίνει διασφάλιση των δικαιωμάτων της για ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και την εργασία, προστασία του διττού της ρόλου ως εργαζόμενης και

μητέρας, στήριξη του δικαιώματος στην επιλογή και τη γνώση, άρνηση της εξάρτησης και της υποτέλειας. Σε μια εποχή που πολλοί αρέσκονται να υπογραμμίζουν τα στοιχεία που υποτίθεται ότι διαφοροποιούν τους ανθρώπους, ας αντισταθούμε στη συγκρουσιακή αυτή λογική, προωθώντας και αξιοποιώντας τα στοιχεία εκείνα που μας ενώνουν προς όφελος της παγκόσμιας κοινότητας, μέσω ενός ανοιχτού, ουσιαστικού διαλόγου, που βασίζεται στο σεβασμό των αξιών κάθε πολιτισμού, της διαφορετικότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Θα ήθελα να συγχαρώ θερμά το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας για την πρωτοβουλία της έκδοσης αυτής, καθώς και όλους όσοι συνέβαλαν στην υλοποίησή της.

Εύχομαι ολόψυχα να συνεχίσετε τη δράση σας με όραμα και δημιουργικότητα.

Με εκτίμηση

Αικατερίνη Τζιτζικώστα
Πρόεδρος
Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO

Η Δανάη κοιτώντας έξω από το παράθυρο του δωματίου της είδε τον ήλιο να λάμπει ψηλά στον ουρανό. Είχε ξημερώσει πια. Σήμερα θα επισκέπτονταν με το σχολείο της την Εθνική Βιβλιοθήκη. Στο μυαλό της φάνταζε ότι εκεί μέσα κρύβονταν όλοι οι θησαυροί της γνώσης. Είχε ακούσει ότι σε αυτήν τη βιβλιοθήκη βρίσκονταν χιλιάδες βιβλία. Η ανυπομονησία της ήταν πολύ μεγάλη. Περίμενε στην είσοδο του σπιτιού της όταν είδε το πούλμαν να στρίβει στη γωνία. Επιτέλους! Το πολυπόθητο ταξίδι στη γνώση θα ξεκινούσε. Πήγε κατευθείαν και κάθισε δίπλα στη φίλη της. Την Ελένη. Της κρατούσε το χέρι σε ολόκληρη τη διαδρομή. Η Ελένη θα πήγαινε για πρώτη φορά στην Αθήνα χωρίς τους γονείς της. Χρειάστηκε να μιλήσει η διευθύντρια του σχολείου μαζί τους για να της επιτρέψουν να πάει.

Παρότι προσπάθησε αρκετά, η Δανάη δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί χρειάστηκε να γίνουν όλες αυτές οι συζητήσεις. Το μόνο που ήξερε ήταν πως αγαπούσε πολύ τη φίλη της και ήταν πάρα πολύ ευτυχισμένη που σήμερα θα ήταν όλη μέρα μαζί. Και η Ελένη, όμως, ήταν ευτυχισμένη αφού ήταν η πρώτη φορά που οι γονείς της σεβάστηκαν την επιθυμία της.

Το πούλμαν πήγε γρήγορα στον προορισμό τους.
Οι δύο φίλες αντίκρισαν την είσοδο της βιβλιοθήκης
και η χαρά τους ήταν μεγάλη.
Όλα τα παιδιά μπήκαν στο κτίριο και άκουγαν με μεγάλη προσοχή
τη διευθύντρια που τους έλεγε την ιστορία της Εθνικής Βιβλιοθήκης.
Η Δανάη, όμως, άρχισε να βαριέται και σκέφτηκε
πως θα ήταν καλή ιδέα να τριγυρίσουν μόνες τους στους διαδρόμους
και να εξερευνήσουν τους κρυμμένους θησαυρούς.
Η Ελένη στην αρχή είπε ότι φοβάται. Ήθελε, όμως, τόσο
να ζήσει μια περιπέτεια ώσπου στο τέλος συμφώνησε!
Στάθηκαν μπροστά σε μια τοιχογραφία που τους τράβηξε το βλέμμα.
Ήταν ζωγραφισμένο ένα πουλί που τα φτερά του είχαν
πιο όμορφα χρώματα και από αυτά του ουράνιου τόξου.

Τα δύο κορίτσια κοίταξαν γύρω τους και διαπίστωσαν ότι οι φίλοι και οι φίλες τους είχαν προχωρήσει ήδη αρκετά. Ήταν η καλύτερη στιγμή για να ξεφύγουν. Τρύπωσαν σε έναν διάδρομο που ήταν γεμάτος ράφια με βιβλία. Στο βάθος του διαδρόμου είδαν μια πόρτα. Κατευθύνθηκαν προς τα εκεί. Είχαν την κρυφή ελπίδα να μην είναι κλειδωμένη για να μπορέσουν επιτέλους να μπουν σε κάποιο μυστικό δωμάτιο. Κι όμως ήταν ανοιχτή! Πόσο ενθουσιασμό ένοιωσαν και οι δύο! Χωρίς δεύτερη σκέψη μπήκαν στο μυστικό δωμάτιο. Οι ακτίνες του ήλιου διαπερνούσαν τη γυάλινη οροφή και έριχναν το φως τους στα παλιά και σκονισμένα βιβλία. Το βλέμμα της Δανάης έπεσε πάνω σε μια μικρή σκάλα. «Έλα! Έλα, Ελένη! Θα ανέβω και θα κατεβάσω ένα βιβλίο για μένα και ένα για σένα! Εντάξει;»

«Το δικό μου θέλω να έχει πολλές εικόνες», της είπε η Ελένη που αγαπούσε πολύ τη ζωγραφική. Η Δανάη κατέβηκε κρατώντας δύο τεράστια βιβλία που έμοιαζε να είναι πιο μεγάλα και από το μπόι της. Κάθισαν κάτω και άρχισαν να τα ξεφυλλίζουν. Τα μάτια της Ελένης έλαμπαν σαν το φεγγάρι. Επιτέλους ένοιωθε ελεύθερη. Αυτήν την αίσθηση τη χρωστούσε στην ιδέα για περιπέτεια, που είχε η φίλη της. Η Δανάη ήταν σαν να άκουγε τις σκέψεις της Ελένης. Χαιρόταν που η φίλη της ένοιωθε τόσο όμορφα.

Είχε περάσει αρκετή ώρα και η Δανάη συνέχιζε να ξεφυλλίζει τις σελίδες του βιβλίου που διάλεξε. Στο τέλος του κειμένου οι μεγάλοι από διάφορες χώρες του κόσμου είχαν βάλει τις υπογραφές τους. Ήταν κάτι σαν συμφωνία. Υπόσχονταν, λοιπόν, οι μεγάλοι, ότι θα έκαναν οτιδήποτε χρειαζόταν ώστε οι γυναίκες να είναι ελεύθερες να αποφασίζουν μόνες τους για τη ζωή τους. Τα κορίτσια και οι γυναίκες θα πρέπει να μπορούν να σπουδάζουν, να δουλεύουν και να συμμετέχουν σε όλες τις δραστηριότητες, όπως ακριβώς συμβαίνει με τα αγόρια και τους άντρες. Τότε η Δανάη θυμήθηκε πόσο στενοχωριέται η Ελένη όταν οι γονείς της δεν την αφήνουν να κάνει ό,τι και ο αδερφός της, μόνο και μόνο επειδή είναι κορίτσι. Τι αδικία! Φαίνεται πως υπάρχουν και άλλα κορίτσια στον κόσμο σαν την Ελένη!

Παρόλο τον ενθουσιασμό της ένωσε μια γλυκιά νύστα.
Έτσι, μετά από λίγο, έγειρε το κεφάλι της πάνω στο βιβλίο
και χωρίς να το καταλάβει τα βλέφαρά της βάρυναν.
Είδε να ζωντανεύει εκείνο το πανέμορφο πουλί
που λίγο νωρίτερα της είχε κάνει τόσο μεγάλη εντύπωση.
Το είδε να την πλησιάζει και να παίρνει το βιβλίο από τα χέρια της.
«Ξεκουράσου και θα σου διαβάσω εγώ την υπόλοιπη ιστορία»,
της είπε.
«Οι άνθρωποι αποφάσισαν ότι πρέπει να προστατεύουν
όσες και όσους αδικούνται από τους άλλους ανθρώπους.
Σε πολλές χώρες του κόσμου οι γυναίκες και τα κορίτσια
δεν είναι ίσες με τους άνδρες και τα αγόρια.
Χρειάστηκε, λοιπόν, να γράψουν νόμους και κανόνες, έτσι ώστε
γυναίκες και άνδρες, να έχουν ίσα δικαιώματα.»

«Έγραψαν, λοιπόν, ένα βιβλίο, που το λένε "Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεως κατά των Γυναικών".

ΟΛΕΣ οι γυναίκες και ΟΛΑ τα κορίτσια στον κόσμο

ΠΡΕΠΕΙ να έχουν το δικαίωμα:

- Να μαθαίνουν γράμματα, να πηγαίνουν στο σχολείο και το πανεπιστήμιο και να διαλέγουν αυτό που τους αρέσει να σπουδάσουν!
- Να λένε ελεύθερα τη γνώμη τους και να μη φοβούνται να εκφράζουν δυνατά τις απόψεις τους!

- Να μην επιτρέπουν σε κανέναν να είναι βίαιος απέναντί τους!
- Να διαλέγουν ποιον άνθρωπο θα αγαπήσουν και να μπορούν να ζήσουν ελεύθερα μαζί του!

- Να είναι ισότιμα μέλη μέσα στην οικογένειά τους!
- Να έχουν σπίτι και ένα μέρος για να ζουν!
- Να ψηφίζουν στις εκλογές, να εκλέγονται και να συμμετέχουν στις αποφάσεις για το σχολείο τους, τη δουλειά τους, τη χώρα τους και για τη ζωή τους ολόκληρη!

- Να εργάζονται, να κάνουν όποιο επάγγελμα τους αρέσει, να γίνονται πιλότοι, μηχανικοί, οδηγοί λεωφορείων, όπως και οι άνδρες μπορούν να γίνουν δάσκαλοι και χορευτές!

- Να πηγαίνουν στον γιατρό και να φροντίζουν για την υγεία τους!
- Να ασχολούνται με τον αθλητισμό, να παίρνουν μέρος σε αγώνες, να κερδίζουν μετάλλια και να κάνουν όποιο άθλημα τους αρέσει!
- Να παίζουν ποδόσφαιρο και μπάσκετ!
- Να κάνουν χορό και άρση βαρών!»

Η Δανάη παρατήρησε ότι το πλουμιστό πουλί, όση ώρα της διάβαζε την ιστορία του βιβλίου, άλλαζε μορφή σιγά σιγά. Τα χρώματα των φτερών του γίνονταν πιο φωτεινά καθώς μοιραζόταν μαζί της αυτές τις υπέροχες ιδέες. Της εξήγησε ότι πρόκειται για τις αρχές της ισότητας.

«Όσοι αγωνίζονται και παλεύουν για να μεταφέρουν αυτή τη γνώση και να βοηθήσουν τα κορίτσια του κόσμου να ζουν ελεύθερα, γίνονται πιο φωτεινοί, πιο σπουδαίοι», της είπε. Μάλιστα, της ζήτησε να μεταφέρει και εκείνη όσα διάβασε και άκουσε.

Ενώ συνέχιζε να ακούει τη φωνή του, η Δανάη είδε το πολύχρωμο λαμπερό πουλί να μεταμορφώνεται σε έναν μικρό πολύτιμο σπόρο! « Εγώ θα είμαι ο σπόρος που θα φυτέψεις στην καρδιά των ανθρώπων. Άνοιξε τις παλάμες σου για να με κρατήσεις. Τώρα πια, εσύ πρέπει να παλέψεις και να αγωνιστείς για την ισότητα μεταξύ των αγοριών και των κοριτσιών, των γυναικών και των ανδρών. Μην ανησυχείς, όμως. Σε αυτόν τον αγώνα, δεν θα είσαι μόνη σου. Θα σε βοηθήσω εγώ. Θα είμαι πάντα στο πλευρό σου.»

Η Δανάη ένιωσε ένα φτερό να αγγίζει το πρόσωπό της και... ξύπνησε!

Άνοιξε τα μάτια της διάπλατα. Κοίταξε τις παλάμες της και είδε... τον σπόρο του ονείρου της!

Κοιτούσε με απορία αλλά και θαυμασμό. Είχε αναλάβει ένα πολύ δύσκολο αλλά σπουδαίο έργο. Δεν φοβόταν!

Έτρεξε στην Ελένη για να της διηγηθεί το όνειρό της. Ήθελε να της εξηγήσει ότι είμαστε όλοι και όλες ίσοι, ότι έχει δικαίωμα, όπως και τα κορίτσια όλου του κόσμου, να είναι ελεύθερη και να ζει όπως θέλει.

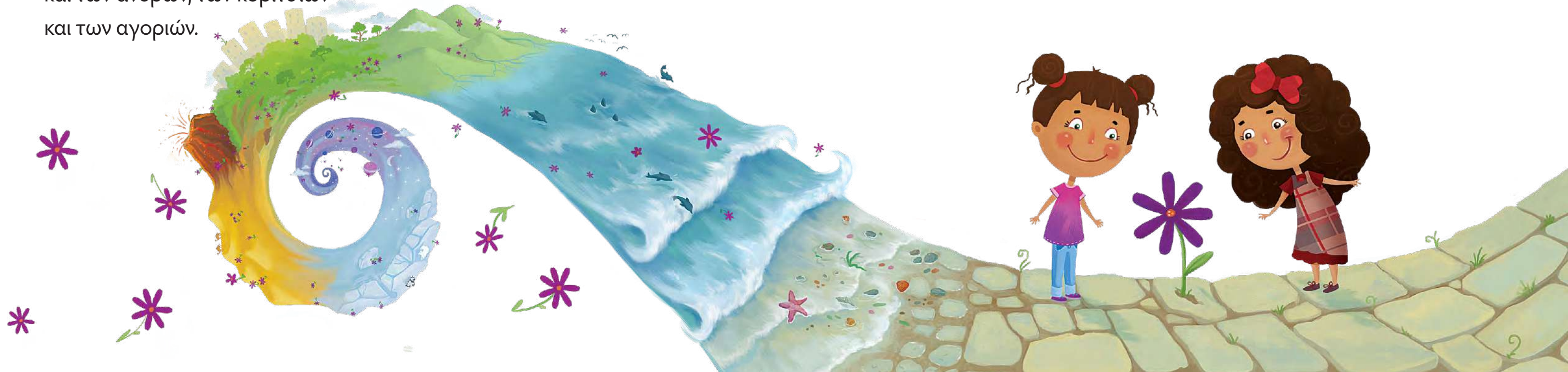
Τότε ο σπόρος άρχισε να ανθίζει.

Η Δανάη βρέθηκε να κρατά ένα πανέμορφο μωβ λουλούδι!

Αυτό το λουλούδι θα φύτρωνε παντού στα πέρατα του κόσμου, ανάμεσα στις πλάκες των πεζοδρομίων, σε κορμούς δέντρων, στις γλάστρες, στα βάθη των ωκεανών, στις κορφές των βουνών, ανάμεσα στα βράχια.

Ένα λουλούδι που όποιος το έκοβε θα ζέσταινε την καρδιά του και θα αποκτούσε τη δύναμη για να παλέψει ενάντια στην αδικία μεταξύ των ανθρώπων.

Για να παλέψει υπέρ της ισότητας των γυναικών και των ανδρών, των κοριτσιών και των αγοριών.

Η ώρα είχε περάσει. Τα κορίτσια βγήκαν γρήγορα από το μυστικό δωμάτιο. Ευτυχώς κανείς δεν είχε καταλάβει ότι είχαν απομακρυνθεί. Ανακουφισμένες συνέχισαν με τους συμμαθητές τους και τις συμμαθήτριες τους την ξενάγηση στη Βιβλιοθήκη.

Κρατώντας σφιχτά στα χέρια τους το μωβ λουλούδι, ένα πράγμα είχαν στο μυαλό τους: «Μόλις γυρίσουμε στο σχολείο, θα φυτέψουμε το λουλούδι στην αυλή.

Θα μοιραστούμε με όλους και όλες όσα μάθαμε.

Θα αγωνιστούμε για την ισότητα των φύλων».

Σημείωμα για Εκπαιδευτικούς

Το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας επιδιώκεται να αποτελέσει ένα ακόμα εργαλείο για την προώθηση εκπαιδευτικών πρακτικών με έμφαση στα ανθρώπινα δικαιώματα, εστιάζοντας ωστόσο στο πεδίο της ισότητας των φύλων· ένα πεδίο που συνήθως δεν εντάσσεται στις προσχολικές και σχολικές δραστηριότητες, παρόλο που οι έμφυλες αναπαραστάσεις, εμπειρίες και επιρροές κατά την προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία κατέχουν καθοριστικό ρόλο για τη συγκρότηση του φύλου.

Ειδικότερα, βασίζεται στη «Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW)», που υιοθετήθηκε το 1979 από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Πρόκειται για ένα εμβληματικό κείμενο για τα δικαιώματα των γυναικών το οποίο περιλαμβάνει συνολικά τριάντα (30) άρθρα που καθορίζουν τι συνιστά διάκριση με βάση το φύλο και καλύπτουν όλες τις πτυχές της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής. Παρόλη την αναγνωρισμένη αξία της Σύμβασης από πολλές χώρες ανά τον κόσμο –μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα που την έχει επικυρώσει από το 1983– και την ουσιαστική συμβολή της στη βελτίωση της νομοθεσίας προς την επίτευξη της ισότητας, το περιεχόμενο και η σημασία της παραμένουν άγνωστα στο ευρύ κοινό. Για τον λόγο αυτόν, η παρούσα έκδοση επιλέγει να συμβάλει στη διάχυση του περιεχομένου της Σύμβασης και στην ευαισθητοποίηση των παιδιών στην κατεύθυνση της ισότητας των φύλων, εστιάζοντας στα άρθρα που αφορούν στα δικαιώματα των

γυναικών στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την οικογένεια, την πολιτική ζωή, την υγεία και την περίθαλψη. Με αυτήν την πρωτοβουλία του ΚΕΘΙ, το κείμενο της Σύμβασης αξιοποιείται και προσαρμόζεται, προκειμένου να ενταχθεί σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες της προσχολικής αγωγής και της πρώτης σχολικής εκπαίδευσης, με βασικό γνώμονα την πεποίθηση ότι στον χώρο αυτόν μπορούν και πρέπει να χωρέσουν όλες οι θεμελιώδεις αρχές και αξίες μιας κοινωνίας με βάση τη δικαιοσύνη και την ισότητα. Με λίγα λόγια, θεμέλιο αυτής της έκδοσης αποτελεί η οπτική μιας συμπεριληπτικής εκπαίδευσης που αντανακλά τον πλουραλιστικό χαρακτήρα της κοινωνίας και καλλιεργεί στα παιδιά –αγόρια και κορίτσια– την κουλτούρα του σεβασμού στη διαφορετικότητα, στοχεύοντας τελικά στην εξάλειψη των διακρίσεων και τη βελτίωση του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Οι ηρωίδες του βιβλίου, δύο φίλες και συμμαθήτριες, αναλαμβάνουν το δύσκολο έργο της μετάδοσης του μηνύματος της ισότητας των φύλων στις αναγνώστριες και τους αναγνώστες. Ωστόσο, πέρα από την άμεση αναφορά στα δικαιώματα των γυναικών και των κοριτσιών, το κείμενο επιλέγει και άλλους, πιο έμμεσους τρόπους, προκειμένου είτε να κάνει ορατά τα θέματα του φύλου ή να προβάλλει αυτό που ονομάζουμε «έμφυλη ουδετερότητα», αποφεύγοντας την αναπαραγωγή στερεοτύπων. Για παράδειγμα, επιλέγει να χρησιμοποιήσει και τα δύο γένη σε ουσιαστικά και επιθετικούς προσδιορισμούς, κάτι που δεν

συνηθίζεται, καθώς η γλώσσα εκφράζει πολιτισμικές αντιλήψεις και επηρεάζει τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τις κοινωνικές εμπειρίες. Επίσης, επιλέγει να αντιστρέψει έμφυλα στερεότυπα, παρουσιάζοντας γυναίκες σε ρόλους που θεωρούνται ως «ανδρικοί» (π.χ. διευθύντρια) και άνδρες σε επαγγέλματα που στερεοτυπικά «ταιριάζουν» σε γυναίκες (π.χ. δάσκαλος). Μέσα από την απλή και κατανοητή αφήγηση και πλοκή, το ζητούμενο είναι τα παιδιά να λάβουν αφορμές, ώστε να προβληματιστούν για τις έμφυλες ανισότητες που λαμβάνουν χώρα, ακόμα και στο σχολικό, οικογενειακό και φιλικό τους περιβάλλον.

Με αφορμή αυτό το βιβλίο σας δίνεται η ευκαιρία να διαπραγματευτείτε –αρχικά σε προσωπικό επίπεδο– στερεότυπες αντιλήψεις που συχνά –έστω και ασυνείδητα– όλοι και όλες φέρουμε, με στόχο τη συμβολή σας στην αλλαγή της προκαθορισμένης πορείας των κοριτσιών και των αγοριών και την αμφισβήτηση της καθιερωμένης διχοτόμησης των ενδιαφερόντων και των δραστηριοτήτων ανάλογα με το φύλο τους, φαινόμενα που περιορίζουν τη δυνατότητα των παιδιών να αναπτύξουν ελεύθερα τις δεξιότητές τους.

Στόχος αυτού του βιβλίου δεν είναι το περιεχόμενό του να «διδασχθεί» με παραδοσιακούς όρους, καθώς η προώθηση των δικαιωμάτων δε μπορεί να βασίζεται στην αποστήθιση ή την παθητική εκμάθηση, αλλά να δώσει το έναυσμα για να ανοίξει «βιωματικός διάλογος», να «μιλήσουμε με τα παιδιά». Σε αυτήν την κατεύθυνση, προτείνεται η χρήση μεθόδων βιωματικής-επικοινωνιακής διδασκαλίας που θα αναδείξουν τις εμπειρίες και τους προβληματισμούς των παιδιών, θα θέσουν σε κριτική διαπραγμάτευση ερμηνείες και στερεότυπα και θα προκαλέσουν την μεταξύ τους αλληλεπίδραση,

αντικατοπτρίζοντας τις διαφορετικές οπτικές και στάσεις εντός του σχολικού και –κατ' επέκταση– του κοινωνικού περιβάλλοντος. Μόνο μέσα από την ενεργοποίηση των μαθητών και των μαθητριών για ελεύθερη έκφραση θα καταστεί δυνατή η πλήρης αξιοποίηση των ευκαιριών για διαπραγμάτευση που προσφέρει το περιεχόμενο αυτού του βιβλίου.

Συνεπώς, για την προετοιμασία σας είναι σημαντικό να ενημερωθείτε και να εντοπίσετε το πλούσιο υλικό που έχει αναπτυχθεί για την ένταξη της διάστασης του φύλου σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Η συζήτηση γύρω από την ισότητα των φύλων, με έναυσμα αυτό το βιβλίο, μπορεί να ενισχυθεί από υλικό και δραστηριότητες –εντός και εκτός του σχολικού πλαισίου– που θα προσφέρουν μια νέα απελευθερωτική οπτική στα παιδιά για τα «ανδρικά» και «γυναικεία» πρότυπα, χωρίς τον κίνδυνο του στιγματισμού, καθώς και ευκαιρίες για διαπραγμάτευση σε κοινωνικά θέματα και ζητήματα δικαιωμάτων.

Μέσα από καλά σχεδιασμένες και δημιουργικές δραστηριότητες καλείστε να συμβάλετε στη διαδικασία δόμησης ή/και αποδόμησης ερμηνειών και σχημάτων, καθώς και στην αναμόρφωση του ρόλου και τους περιβάλλοντος της εκπαίδευσης προς την κατεύθυνση της ισότητας. Ωστόσο, αυτή η διαδικασία είναι κρίσιμο να είναι συνεχής, καθώς, για να είναι αποτελεσματική, προϋποθέτει την ένταξη της οπτικής της ισότητας στο εκπαιδευτικό ιδεολογικό και αξιακό υπόστρωμα.

Ναυσικά Μοσχοβάκου

Εκπαιδευτικός με ειδίκευση σε θέματα φύλου

«Οι ηρωίδες του βιβλίου, δύο φίλες και συμμαθήτριες, αναλαμβάνουν το δύσκολο έργο της μετάδοσης του μηνύματος της ισότητας των φύλων στις αναγνώστριες και τους αναγνώστες.»

Ναυσικά Μοσχοβάκου

ISBN: 978-960-6737-36-7

